

Savchin A. M. Modern pedagogical approaches on forming of abilities to create the stories of different type for the children of senior preschool age

In the article is shown the analysis of the problem of abilities formation to build a different type of stories in children of the senior preschool age. On the basis of the theoretical analysis of psycho-pedagogical and special literature, based on the main definition of "building a story", a subordinate term is formulated in relation to the topic of the study: "building stories of different types". The pedagogical conditions of formation the stable skills for creation and expedient use of stories of different types in children of the senior preschool age are revealed and substantiated. The components, criteria, indicators and levels of abilities formation to build stories of different types in children of the senior preschool age are determined. The stages of formation the persistent skills to build stories of different types in children of the senior preschool age are singled out. Prospects for further scientific research are outlined.

Key words: educational-speaking activity, pedagogical conditions for the formation of children's speech, formation of speech skills, stories, types of stories, timeliness, composition, logic of the statement, educational methodical technology of formation the speech skills of the senior preschoolers to produce stories of various types, narration – instruction, story – presentation.

УДК 378.147

Ірина СЕРЕДА

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського,
м. Миколаїв, Україна
e-mail: sereda_iv71@ukr.net

**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У КОРЕКЦІЙНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ**

У статті здійснено аналіз проблеми застосування педагогічних технологій у корекційно-виховному процесі. Визначено суть та завдання корекційно-виховного процесу. Розкрито особливості застосування педагогічних технологій у корекційно-виховному процесі залежно від виду навчання. Визначено критерії ефективності корекційної спрямованості навчання і виховання.

Ключові слова: педагогічні технології, корекційно-педагогічні технології, корекція, корекційно-виховний процес, технології корекційно-виховного процесу.

Одним із важливих напрямів втчизняної освітньої політики є забезпечення умов для якісної освіти і гармонійного розвитку, максимальної соціалізації та інтеграції дітей з психофізичними порушеннями. Тому суттєвого оновлення потребує система спеціальної освіти, її зміст і форми, забезпечення психолого-педагогічного супроводу навчального процесу, нових комплексних програм розвитку особистості дитини, впровадження інноваційних педагогічних підходів і технологій. У цьому напрямі вже зроблено певні кроки: прийнято ряд державних документів: «Концепція спеціальної освіти дітей з особливостями психофізичного розвитку на найближчі роки і перспективу» (1996), «Концепція реабілітації дітей з обмеженими фізичними чи розумовими можливостями» (1998), «Концепція державного стандарту спеціальної освіти» (1999), «Проект державного стандарту спеціальної освіти» (2004), Концепція розвитку інклюзивного навчання (2010).

Методологічні основи забезпечення якісної спеціальної освіти та підвищення ефективності корекційно-виховного процесу є предметом дослідження багатьох вітчизняних учених, серед яких: В. І. Бондар, Л. С. Виготський, С. Д. Забрамна, І. Г. Єременко, С. Ю. Конопляста, О. Б. Нагорна, Н. М. Назарова, М. С. Певзнер, Б. П. Пузанов, Л. М. Руденко, В. М. Синьов, Н. М. Стадненко, В. В. Тарасун, М. К. Шеремет, Л. М. Шипіцина, Д. І. Шульженко та ін. Проте недостатньо дослідженими у психолого-педагогічному аспекті поки що залишається технологічна складова у корекційно-виховному процесі. Метою статті є розкриття особливостей застосування педагогічних технологій у корекційно-виховному процесі.

Дитина з обмеженими можливостями, як і всі діти, у своєму розвитку спрямована на освоєння соціального досвіду, соціалізацію, включення в життя суспільства. Однак шлях, який вона повинна пройти для цього, значно відрізняється від

загальноприйнятого: фізичні та психічні вади міняють, обтяжують процес розвитку. Тому освітньо-виховна робота з такими дітьми підпорядковується, у першу чергу, розв'язанню корекційних завдань.

Корекція (з латинської – виправлення) – це система психолого-педагогічних заходів, спрямованих на виправлення або послаблення недоліків психофізичного розвитку дітей. Під корекцією розуміється як виправлення окремих дефектів, так і цілісний вплив на особистість аномального дитини. У контексті корекційної (спеціальної) педагогіки цей підхід знаходить відображення у таких взаємопов'язаних аспектах, як корекційно-педагогічна діяльність, корекційно-педагогічний процес, корекційна робота, корекційно-виховна робота.

Корекційно-виховним завданням підпорядковані всі форми класної та позакласної роботи в процесі формування загальноосвітніх і трудових навичок. Спочатку здійснюється засвоєння дітьми знань про навколишню дійсність, формування у них навичок самообслуговування. Потім вони отримують загальноосвітні знання і професійні вміння. Важливого значення набуває корекція порушень в емоційній сфері та усунення особистісних недоліків. У ряді випадків можуть застосовуватись також лікувально-корекційні заходи (ЛФК, масаж, ФТО, прийом медикаментозних препаратів). Окрім урахування вищезазначених підходів, ефективність корекційно-виховного процесу зумовлюється також його технологічною складовою, тобто тим, наскільки доцільно застосовується педагогом система методів та технологій виховного процесу.

У сучасній науковій літературі поняття «технологія» поки що не набуло єдиного визначення. Його використовують в різних значеннях: як синонім понять «методика» та «форма організації навчання», як сукупність усіх використаних у конкретній педагогічній системі методів, засобів і форм, як сукупність і послідовність методів і процесів, які дозволяють одержати запланований результат [1, 78]. Аналіз сучасних досліджень дає можливість дати узагальнене визначення поняття **педагогічна технологія**: це науково обґрунтована системна модель діяльності педагога, яка містить опис алгоритму його дій з розв'язання певної навчально-виховної проблеми [4, 152].

Технології корекційної освіти (корекційно-педагогічні технології) ми розуміємо як сукупність тих спеціальних методів, прийомів і засобів, які використовуються фахівцями-дефектологами (логопедами, реабілітологами та ін.) для розв'язання різнопланових корекційно-розвивальних завдань навчально-виховного процесу [4]. З мето-

дичної точки зору у практичному застосуванні технологію слід розглядати як послідовну діяльність педагога, спрямовану на вирішення педагогічних або корекційних завдань, реалізацію на практиці певної моделі корекційного навчально-виховного процесу. Отже, корекційно-педагогічну технологію можна визначити, як наукове проектування та чітке відтворення корекційно-педагогічних дій, що гарантують запланований результат та забезпечують ефективність корекційної роботи.

Загальна структура будь-якої технології, зокрема, корекційно-педагогічної, складається з 3-х взаємопов'язаних компонентів: 1) концептуальна основа, тобто ті психолого-педагогічні принципи та ідеї, на яких вона ґрунтується; 2) змістовна частина корекційного процесу, яка реалізується в меті та завданнях корекційно-педагогічного процесу, а також змісті відповідного корекційного матеріалу; 3) процесуальна частина, що охоплює безпосередньо технологічний процес: організацію корекційного процесу; методи та форми корекційно-педагогічної діяльності педагога та дітей; діагностику корекційно-педагогічного процесу [5].

Отже, попри деяку розбіжність науковців у тлумаченні відповідної термінології, технологічний підхід нині виступає як один з основоположних принципів реалізації освітнього процесу. Система навчання і виховання на основі інноваційних педагогічних технологій передбачає максимальне врахування індивідуально-психологічних особливостей дитини, її інтересів, можливостей, створеного в освітньому закладі корекційно-розвивального середовища.

Таке середовище позначається на всіх рівнях педагогічного процесу, воно визначає соціально-виховні цілі спеціальної освіти: становлення та різнобічний розвиток особистості учня; його соціально-трудова реабілітацію, компенсацію дефекту; засвоєння ним соціального досвіду людства в доступній формі. Тобто, вся система корекційно-педагогічної роботи спрямована на те, щоб реабілітувати й соціально адаптувати дитину з особливими освітніми потребами до реалій навколишнього світу, зробити її повноправним і активним членом суспільства, який нарівні з усіма людьми може включитися в повноцінне суспільне життя і приносити користь суспільству. Провідними напрямками цього процесу є: коригуючий вплив на дитину середовищних факторів (природних, соціальних), тобто «терапія середовищем»; організація навчального процесу (його корекційна спрямованість); спеціальний підбір культурно-масових та оздоровчих заходів; психогігієна сімейного виховання.

Оскільки відхилення в розвитку і поведінці найчастіше існує як складна інтегрована проблема, то і його корекція здійснюється комплексно, тобто на основі глибокої діагностично-корекційної діяльності, виявлення і вивчення природи та етіології відхилення в розвитку і поведінці; в програмі корекційно-педагогічної діяльності повинні бути передбачені як робота з подолання дефекту, так і кроки щодо його профілактики, а також дії з формування особистості дитини з опорою на її позитивні якості.

Корекційно-виховна робота являє собою систему комплексних заходів психолого-педагогічного впливу на різні особливості аномального розвитку особистості в цілому. Це пов'язано з тим, що кожен дефект негативно впливає не тільки на окрему психічну функцію, а знижує соціальну адаптацію дитини в усіх її проявах. Тому вона не може зводитись до окремих коригувальних вправ, які розвивають конкретні психічні процеси, а має охоплювати весь навчально-виховний процес. Сутність корекційного виховання полягає у формуванні психічних функцій дитини і збагаченні її практичного досвіду. Одночасно долаються наявні у неї порушення мови, моторики, сенсорних функцій, поведінки та ін. Воно спрямоване на попередження і корекцію аномалій психічного розвитку, підготовку дитини до навчання і повноцінного життя в суспільстві.

Загальною метою **корекційної-виховної роботи** з дітьми з обмеженими можливостями, на думку О. Б. Нагорної, є відновлення й розвиток пізнавальних та емоційно-вольових процесів, забезпечення максимально повної адаптації особистості в суспільство, формування позитивних рис особистості, варіативна адаптація до змінених умов, корекція пізнавальної та емоційно-вольової сфер особистості; формування адекватної самооцінки та рівня домагань [3].

Виховання передбачає поєднання педагогічних і лікувальних заходів, а також врахування специфіки аномального розвитку і вікових особливостей дитини. У кожному разі оцінюють ступінь відставання в розвитку в порівнянні з віковою нормою, враховують його якісні особливості, а також клінічний діагноз і потенційні можливості розвитку.

Педагогічні технології слід використовувати в комплексі корекційно-виховних завдань відповідно до вікових та індивідуальних особливостей розвитку дитини, з урахуванням варіанту її навчання (загальноосвітня підготовка; корекційно-розвивальне; компенсаторно-адаптаційне; абілітаційне навчання).

При варіанті загальноосвітньої підготовки зазвичай ефективними є методи і технології, характерні для соціально-виховного процесу загальноосвітньої школи.

Наприклад: технологія створення ситуації успіху, колективні творчі справи, технологія самовиховання, тренінгові технології, інтерактивні, проектні, інформаційно-комунікаційні технології тощо.

У випадку складного дефекту у дитини (поєднання кількох дефектів), коли навчання ведеться за компенсаторно-адаптаційним або абілітаційним варіантом, провідними виступають медико-корекційні та здоров'язберігаючі технології. Так, наприклад, в основу сучасної методики «Снузелен – терапії», розробленої у Нідерландах, покладено практичну концепцію взаємодії відчуття та емоцій: для створення вражень розвитку сенсорики застосовуються різні освітлення, ефірні олії, матеріали різного роду, джерела звуків, запахів тощо. Ця методика, на думку Д. Шульженко, сприяє також розвитку комунікації та соціалізації – у дітей формуються навички поведінки в групі, вербальна поведінка, емпатія [7]. Комплексну програму корекції порушень емоційного розвитку дітей шляхом організації процесу корекційно-розвивального впливу на емоційну сферу з використанням технологій прямого й опосередкованого впливу розроблено В. Коваленко [8].

В окрему групу можна виділити педагогічні технології, які з успіхом можуть бути застосовані при будь-якому варіанті навчання. Це, наприклад, ігрові технології (предметні, рухливі, сюжетно-рольові, ігри-театралізації та ін.) та технології арттерапії (ізотерапія, казкотерапія, музикотерапія та ін.).

Психологічні механізми ігрової діяльності спираються на фундаментальні потреби особистості у самоствердженні, самовизначенні, саморегуляції, самореалізації. У грі проявляються особливості характеру кожної дитини, виявляється рівень її розвитку. Тому організація гри вимагає індивідуального підходу до дітей. Потрібно враховувати індивідуальні особливості кожної дитини при виборі завдання: одній давати завдання легше, іншій – складніше, одній варто поставити навідне запитання, а від іншої зажадати цілком самостійного рішення. Особливої уваги вимагають діти сором'язливі, боязкі: іноді така дитина знає правильну відповідь, але не наважується відповісти. Таких дітей необхідно хвалити за найменший успіх, намагатися частіше активізувати в діяльності, щоб привчити виступати перед колективом.

Порівняно з іншими формами навчання й виховання, перевага гри полягає в тому, що вона досягає своєї мети непомітно для вихованця, тобто не потребує ніяких способів тиску на особистість дитини. Під час гри діти будь-якого віку відчувають себе вільно і комфортно. Причому це стосується всіх дітей, які мають різні психологічні

особливості. У процесі гри навіть інтелектуально пасивна дитина спроможна виконати таке завдання, яке їй важко дається у звичайній життєвій ситуації.

Основними функціями арттерапії є: катарсична – звільняє дитину від негативних проявів; регулятивна – знімає нервово-психічне напруження, регулює психосоматичні процеси, моделює позитивний психоемоційний стан; комунікативно-рефлексивна – забезпечує корекцію спілкування, формує адекватну поведінку тощо. У сучасній педагогічній науці виокремився напрям – артпедагогіка, яка дозволяє розглядати в межах спеціальної педагогіки всі компоненти корекційно-педагогічного процесу засобами мистецтва. Серед інноваційних корекційно-компенсаційних технологій, в основі яких полягає артпедагогіка, у корекційно-виховній роботі з дітьми Н. Хребтова, наприклад, особливо виокремлює ізотерапію та казкотерапію [6, 75-76].

Зображувальна творчість розвиває чуттєво-рухову координацію, яка бере участь в узгодженні міжпівкулевої взаємодії, що потребує участі багатьох психічних функцій. У процесі малювання активізується і конкретно-образне мислення, яке в основному пов'язане з роботою правої півкулі, і абстрактно-логічне, за яке відповідає ліва півкуля. Оскільки воно прямо пов'язане з найважливішими функціями (зір, рухова координація, мовлення, мислення), малювання не просто сприяє розвитку кожної з цих функцій, а і зв'язує їх між собою [2, 15].

Терапевтичний вплив малювання на дитину забезпечується цілою низкою чинників: затишна атмосфера приносить задоволення та підвищує самооцінку; сам процес вимагає від дитини відповідального мислення та дії; активізується фантазія, розвивається терпіння та спокій. Дитина вчиться контролювати і керувати своїми моторними імпульсами; розвивається сприймання, моторика, мислення, концентрація. Творча діяльність підвищує мотивацію, а переживання успіху розвиває у дитини впевненість у собі.

Система корекційного впливу на учнів має бути розрахована на тривалий час і діяти на особистість у цілому, в єдності таких її компонентів, як: пізнавальні, емоційно-вольові психічні процеси; досвід (знання, вміння, навички); спрямованість; поведінка. Відповідно педагогові необхідно узгоджувати педагогічні впливи з медичними і

психологічними; дотримуватися послідовності й наступності в корекційно-виховній роботі, єдиного охоронно-педагогічного режиму в школі і сім'ї.

Проведення корекційної роботи значно ускладнюється тим, що спеціально розроблених програм для цього не існує, а отже, не існує і заздалегідь чіткого визначеного змісту корекції. Він лише зумовлений загальною метою – послабленням або подоланням недоліків психофізичного розвитку і подальший розвиток особистості дитини. Проте конкретні завдання корекційної роботи, її об'єкт, детальний зміст і методи кожного разу відрізнятимуться, оскільки залежатимуть від багатьох факторів: етапу корекційно-педагогічного процесу, рівня розвитку учнів тощо. Вагому роль відіграє і професійна підготовка, майстерність корекційного педагога, його обізнаність і компетентність у володінні сучасними технологіями і методиками корекційно-виховного процесу.

Ефективність проведення навчально-виховних та корекційно-реабілітаційних заходів з дітьми з різними вадами психофізичного розвитку значною мірою залежить від наявності вторинного дефекту, відсутності супроводжуючих захворювань тощо. Ефективність корекційної спрямованості навчання і виховання оцінюють за такими загальними **критеріями**: якісне і кількісне поліпшення структури дефекту; виправлення недоліків і перехід скоригованої вади до позитивних можливостей дитини; підвищення рівня актуального розвитку і, як наслідок, розширення зони найближчого розвитку; свідоме користування дітьми набутих досвідом; накопичення і позитивна зміна властивостей особистості.

Отже, корекційно-виховна робота як система комплексних заходів психолого-педагогічного впливу на особистість дитини виступає одним із актуальних питань спеціальної освіти. Ефективним засобом їх реалізації виступають корекційно-розвивальні педагогічні технології. Залежно від особливостей та індивідуального розвитку дитини, корекційно-виховний процес може бути представлений як переважно загальнопедагогічними, медико-корекційними та здоров'язберігаючими технологіями, так і їх комплексним поєднанням. Перспективи подальших наукових досліджень пов'язуємо з аналізом інноваційних педагогічних технологій та розробкою відповідних методичних рекомендацій щодо їх використання у практиці корекційно-виховного процесу.

Список використаних джерел

1. Бабак В., Лузік Е. Фундаментальна підготовка в сучасному університеті: традиції та перспективи // Вища освіта України. 2003. №1. С.78-83.
2. Киселёва М. В. Арт-терапия в работе с детьми. СПб.: Речь, 2008. 160 с.

3. Нагорна О. Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник. Рівне, 2012. 99 с.
4. Серeda I. V. Підготовка магістрів корекційної освіти в контексті технологічного підходу // Психолого-педагогічні та технологічні основи диференційованої логодіагностики та логокорекції: монографія / Н.В.Савінова, Н.В.Стельмах, І.В.Серeda та ін. Миколаїв: Іліон, 2017. С.141-159.
5. Формування технологічної культури майбутнього викладача: монографія / О. М. Пехота, І. В. Серeda, Н. О. Прасол та ін. ; за наук. ред. О. М. Пехоти. – Миколаїв: Іліон, 2016. – 314 с.
6. Хребтова Н. П. Використання інноваційних корекційно-компенсаційних технологій у логопедичній роботі з дітьми // Імідж сучасного педагога : науково-практичний освітньо-популярний журнал. URL: <http://marganets-dnz5.edukit.dp.ua> (дата звернення: 12.11.17).
7. Шульженко Д. І. Корекційно-педагогічні та психокорекційні тенденції реабілітаційного процесу дітей з порушеннями розвитку: світовий досвід та його застосування в Україні. URL: <http://shodinki-autism.org/content/d-shulzhenko-problema-diagnostychnyh-doslidzhen> (дата звернення: 12.11.17).
8. Kovalenko V. Programme of correction of emotional development disorders in mentally retarded primary school students taking one-on-one training (2017). Science and Education, 2017, №7, 11-15. Available at: <http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/en/articles/2017-7-doc/2017-7-st2-en>. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2017-7-2> (application date: 12.11.17).

References

1. Babak V., Luzik E. (2003). Fundamental'na pidhotovka v suchasnomu universyteti: tradytsiyi ta perspektyvy [Fundamental training in the modern university: traditions and perspectives]. Vyscha osvita Ukrayiny, 1, 78-83 (ukr).
2. Kysel'eva M. V. (2008). Art-terapiya v rabote s det'my [Art therapy in work with children]. SPb.: Rech', 160 (rus).
3. Nahorna O. B. (2012) Osoblyvosti korektsiyno-vykhovnoyi roboty z dit'my z osoblyvymy osvithnyimi potrebamy: navchal'no-metodychnyy posibnyk [Features of Correctional and Educational Work with Children with Special Educational Needs]. Rivne, 99 (ukr).
4. Sereda I.V. (2017). Pidhotovka mahistriv korektsiynoyi osvity v konteksti tekhnolohichnoho pidkhodu [Preparation of masters of correctional education in the context of a technological approach] Psykhologo-pedahohichni ta tekhnolohichni osnovy dyferentsiyovanoi lohodiagnostyky ta lohokorektsiyi: monohrafiya. Mykolajiv: Ilion, 141-159 (ukr).
5. Pjehota O. M., Sereda I. V., Prasol N. O. Formuvannya tehnologichnoyi kul'tury majbutn'ogo vykladacha: monografija [Formation of technological culture of the future teacher: monograph]. Mykolajiv: Ilion, 2016. – 314 p. (ukr).
6. Khrebtova N.P. (2009). Vykorystannya innovatsiynykh korektsiyno-kompensatsiynykh tekhnolohiy u lohopedychnyi roboti z dit'my [Correctional and educational orientation of the educational and educational process of the secondary school]. Retrieved from <http://marganets-dnz5.edukit.dp.ua> (application date: 12.11.17) (ukr).
7. Shul'zhenko D.I. (2009). Korektsiyno-pedahohichni ta psykhokorektsiyni tendentsiyi reabilitatsiynoho protsesu ditey z porushennyamy rozvytku: svitovyy dosvid ta yoho zastosuvannya v Ukrayini [Correctional-pedagogical and psycho-corrective tendencies of the rehabilitation process of children with developmental disorders: world experience and its application in Ukraine]. Retrieved from <http://shodinki-autism.org/content/d-shulzhenko-problema-diagnostychnyh-doslidzhen> (application date: 12.11.17) (ukr).
8. Kovalenko V. (2017). Programme of correction of emotional development disorders in mentally retarded primary school students taking one-on-one training. Science and Education, 2017, №7, 11-15. Available at: <http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/en/articles/2017-7-doc/2017-7-st2-en>. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2017-7-2> (application date: 12.11.17) (eng)

Серeda И. В. Особенности применения педагогических технологий в коррекционно-воспитательном процессе

В статье осуществлён анализ проблемы применения педагогических технологий в коррекционно-воспитательном процессе. Определены сущность и задания коррекционно-воспитательного процесса. Раскрыты особенности использования педагогических технологий в коррекционно-воспитательном процессе в зависимости от вида обучения. Определены критерии эффективности коррекционной направленности обучения и воспитания.

Ключевые слова: педагогические технологии, коррекционно-педагогические технологии, коррекция, коррекционно-воспитательный процесс, технологии коррекционно-воспитательного процесса.

Sereda I. V. Features of the application of pedagogical technologies in the correctional-educational process

One of the important directions of the national educational policy is to provide conditions for quality education and harmonious development, maximum socialization and integration of children with psychophysical disorders. The system of special education requires the introduction of innovative pedagogical approaches and technologies.

Technology is considered as a sequence of actions of the teacher, aimed at solving pedagogical or corrective tasks, the implementation in practice of a certain model of the corrective educational process. The system of education and upbringing on the basis of innovative pedagogical technologies provides for the maximum consideration of the individual psychological characteristics of the child, his interests, opportunities created in the educational institution of the correctional-developing environment. Such an environment is reflected in all levels of the pedagogical process, determines the correctional and educational goals of special education.

Correction and educational work is a system of complex measures of psychological and pedagogical influence on various features of abnormal development of the personality as a whole. The essence of corrective education is

the formation of the child's mental functions and the enrichment of his practical experience. Such upbringing provides for the unification of pedagogical and therapeutic activities, as well as taking into account the specifics of the abnormal development and the age-related characteristics of the child.

Pedagogical technologies should be used in a complex of corrective-educational assignments in accordance with the age and individual characteristics of the child's development, taking into account the variant of his education (general education, correctional-developing, compensatory-adaptive, habilitation). Correction and educational process can be represented mainly as general pedagogical, medico-corrective and health-saving technologies, and their integrated association. The most used for realization of correctional education of different categories of children are game technologies and art therapy technologies.

УДК 37.013.42:81'246.2

Світлана СИТНЯКІВСЬКА

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальних технологій
Житомирського державного університету імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна,
e-mail: hng@ukr.net*

ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗОВИХ КОНСТРУКТІВ МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ НА БІЛІНГВАЛЬНОЇ ОСНОВІ

У статті представлені та охарактеризовані базові конструкти моделі професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери на білінгвальній основі: цільовий, концептуальний, мотиваційний, змістовий, діяльнісно-технологічний, результативно-коригуючий. Було доведено, що дані конструкти базуються на загальнодидактичних, лінгвістичних та спеціальних принципах навчання, загальнодидактичних та інноваційних формах організації навчання, новітніх та класичних методах навчання. Враховуючи мету та завдання білінгвального навчання, за допомогою даних конструктів була створена модель професійної підготовки фахівців соціальної сфери на білінгвальній основі. Така модель характеризується цілісністю, динамічністю та поетапністю реалізації. Теоретичне обґрунтування відбору та структурування її конструктів засвідчує відповідність моделі інноваційним потребам удосконалення процесу професійної підготовки майбутнього фахівця соціальної сфери.

Ключові слова: білінгвальне навчання, фахівці соціальної сфери, конструкти, модель, професійна підготовка.

Характеристиками сучасного світу є глобалізація, полікультуризація, динамізм змін, що поставило перед освітніми закладами завдання формування професійної особистості, здатної до якісного і повноцінного виконання професійних обов'язків нових умов. У зв'язку з цим науково-педагогічною спільнотою розробляються концепції щодо оновлення освітньої структури, моделей, технологій підготовки фахівців, одним із варіантів якої може розглядатися професійна підготовка майбутніх фахівців на білінгвальній основі (тобто викладання студентам фахових дисциплін частково або повністю іноземною мовою), оскільки такий процес, на нашу думку, здатний посилити професійну компетентність випускників за відповідною спеціальністю.

Це стає можливим за умови створення моделі професійної підготовки майбутніх фахівців на

білінгвальній основі, адже ми говоримо про освіту сучасності, тобто період глобалізації, інтеграції, коли стираються межі країн і фахівець, за умови високого професіоналізму та знання іноземної мови фахового спрямування, може вивчати передовий досвід фахівців соціальної сфери інших країн, брати участь у міжнародній співпраці та, за потреби, працювати в міжнародних організаціях не лише у своїй країні, а в будь-якому місці Європи і навіть світу.

З огляду на вищезазначені причини вважаємо доцільним розробку та впровадження у навчальний процес моделі професійної підготовки майбутніх фахівців на білінгвальній основі у вітчизняних ЗВО.

Зазначимо, що не дивлячись на те, що білінгвізм не є розповсюдженою категорією в системі сучасної освіти України, його теоретичні основи